

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 4 • ROČNÍK XXV.

DUBEN 2019

25.
ročník

Foto Ing. Jan Hrdina

Fotografie na této stránce byly pořízeny na tradiční hasičské zabijačce v hasičské zbrojnici a na turnaji fotbalových přípravek v Hale Cihelna, kde se odehrál přátelský turnaj mezi hráči fotbalové přípravky TJ Buchlovce a TJ Horný Hříčov. Další fotografie vám nabízíme uvnitř dubnového čísla zpravodaje.

(Foto -bž-, Bronislav Mikulík)

Duben

*Duben, ten měsíc rozverný
nás vlahým jarem obdaří.
Šelmovsky vládne na zemi
aprílem skončí předjaří.*

*Velikonoce přivítá
s ošatkou pestrých vajíček
a v mladém osení skáče
malý březňáček zajíček.*

*Teplým slunečním paprskem
přírodu zkřehlou zahřeje
a pak vzbuzená poupata
chladným deštěm zaleje.*

*Na mezi vzkvete fialka,
sedmikráska i petrklič,
v zahrádce krokus i narciska
a sněhy už jsou dávno pryč.*

*Vlaštovky z jihu vrátí se
do země svého zrození
a Kristus, náš pán oslaví
své slavné, slavné vzkříšení.*

*Skřivánek, malý zpěvák
na vysokém jarním nebi
svým zpěvem, svými trylkami
toto vzkříšení velebí.*

Zdenka Maršálková

Informace městyse Buchlovice

Výpis z usnesení Rady městyse Buchlovice

č. 7/2018 ze dne 4. 2. 2019

Rada městyse Buchlovice:

- schválila oznámení o výběru dodavatele a zprávu o hodnocení nabídek veřejné zakázky malého rozsahu pro akci „ZŠ a MŠ Buchlovice – Pořízení vybavení odborné učebny fyziky a chemie“. Vybraným dodavatelem je společnost POZIMOS a.s., Zlín, s nabídkovou cenou 1,818.379 Kč bez DPH,
- schválila uzavření smlouvy o dílo se společností POZIMOS a.s., Zlín. Předmětem smlouvy jsou dodávky pro akci „ZŠ a MŠ Buchlovice – Pořízení vybavení odborné učebny fyziky a chemie“ za cenu 1,818.379 Kč bez DPH. Rada pověřila starostku Mgr. Pavlu Večeřovou podpisem smlouvy,
- schválila zadání veřejné zakázky malého rozsahu pro akci „Zhotovení projektové dokumentace rekonstrukce ulice Hradištská“. Administrátorem zakázky bude pověřena společnost INVESTA UH s.r.o.,
- posoudila žádost žadatelky z Buchlovic o směnu p. č. 1621 za p. č. 1928/2 + p. č. 2043/12, vše v k. ú. Buchlovice. Rada předává žádost zastupitelstvu, směnu pozemků však nedoporučuje,
- schválila termín konání příštího veřejného zasedání Zastupitelstva městyse Buchlovice na středu 20. 2. 2019 od 18 hodin,
- schválila rozpočtové opatření č. 2 pro rok 2019. Jedná se o navýšení na straně výdajů o 60 tis. Kč celkem na 37.636 tis. Kč.

Výpis z usnesení Rady městyse Buchlovice

č. 8/2018 ze dne 20. 2. 2019

Rada městyse Buchlovice:

- v řízení dle zák. č. 183/2006 Sb. (stavební zákon) vydala negativní stanovisko k záměru občanů z Buchlovic na výstavbu oplocení na p. č. 3209/55 a p. č. 3216/6 v k. ú. Buchlovice. Toto vyjádření se vydává pro účely řízení vedeného příslušným stavebním úřadem,
- se zabývala žádostí občanky z Buchlovic o vyjádření ke studii rodinného domu na p. č. 48 a p. č. 49 v k. ú. Buchlovice. Rada doporučila žadatelce konzultaci k architektonické studii domu. Po nalezení vzájemné shody v základním architektonickém výrazu zamýšlené stavby bude radou vydáno vyjádření,
- schválila uzavření smlouvy o dílo na servis zdvihacího zařízení – plošiny umístěné v prostorách Úřadu městyse Buchlovice se společností Garaventa Lift s.r.o., Praha. Rada pověřila starostku Mgr. Pavlu Večeřovou podpisem smlouvy,
- v řízení dle zák. č. 183/2006 Sb. (stavební zákon) neměla výhrad proti záměru žadatele z Uherského Hradiště na umístění nabíjecí stanice pro elektromobily OlifeEnergy AC na pozemku p. č. 3365/7 v k. ú. Buchlovice. Toto vyjádření se vydává pro účely řízení vedeného příslušným stavebním úřadem,

- schválila cenovou nabídku na doplnění 4 stožárů veřejného osvětlení v ulici Řadová, vypracovanou společností ENIS Solution s.r.o., Ostrava, za cenu 115.025 Kč bez DPH. Rada pověřila starostku Mgr. Pavlu Večeřovou podpisem dodatku č. 2 ke smlouvě o dílo na rekonstrukci a doplnění veřejného osvětlení, místní rozhlas,
- se seznámila s žádostí obce Boršice o zapracování změny do Územního plánu městyse Buchlovce. Rada tuto žádost předala pověřenému zastupiteli pro územní plánování městyse Buchlovce ing. Rostislavu Joškovi k podání stanoviska pořizovateli územního plánu, kterým je Odbor stavebního úřadu a životního prostředí Městského úřadu Uherské Hradiště,
- se seznámila a vzala na vědomí zápis č. 104/2018/EKO o výsledku přezkoumání hospodaření městyse Buchlovce za rok 2018. Zpráva bude předložena zastupitelstvu městyse,
- v souladu s ustanovením zákona č. 563/1991 Sb., § 28, odst. 2 schválila roční odpisový plán samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí Základní školy a Mateřské školy Buchlovce na rok 2019 s tím, že odpisy budou prováděny čtvrtletně,
- schválila rozpočtové opatření č. 3 pro rok 2019. Jedná se o navýšení na straně výdajů o 139 tis. Kč celkem na 37.775 tis. Kč,
- se seznámila a vzala na vědomí zápis z jednání sociální komise, které se konalo 7. 2. 2019 za přítomnosti 2 členů komise,
- se seznámila a vzala na vědomí zápis z jednání komise pro kulturu sport a cestovní ruch, které se konalo 6. 2. 2019 za přítomnosti 6 členů komise,
- se seznámila a vzala na vědomí zápis z jednání komise výstavby a územního rozvoje, které se konalo 14. 2. 2019 za přítomnosti 5 členů komise.

Představitelé Soblahova navštívili Buchlovce

Představitelé naší partnerské obce Soblahov na Slovensku, v čele se starostou Marianem Hudcem, navštívili v měsíci březnu Buchlovce. Spolu s představiteli Buchlovce a MAS Buchlov debatovali o další spolupráci a o společných projektech. (Foto Alena Šíková)

Jste nájemcem hrobového nebo urnového místa místního pohřebiště v Buchlovicích?

V pravidelných intervalech, v období obnovy nájemních smluv ke hrobovým a urnovým místům na buchlovickém pohřebišti, se někteří nájemníci dotazují na ceny poplatků. V této oblasti se jedná o velmi citlivou záležitost a dokonce i příslušný zákon hlídá, aby toto pietní místo nebylo zneužíváno správcem k neúměrné výši poplatků.

Z tohoto důvodu Rada městyse Buchlovice každoročně vypočítává skutečné náklady na údržbu hřbitova a tyto spravedlivě rozpočítává na jednotlivá hrobová a urnová místa podle výměry v m². Do nákladů přitom nezahrnuje nemalé investice v milionech do obnovy hřbitova, které v posledním období probíhaly a probíhají. Nájem se hradí zpravidla

na desetileté období a jejich výše nikdy nepřekročí součet nákladů na každoroční sečení, opravy a údržbu v uplynulém roce (před podpisem smlouvy) a zákonem stanovené částky nájmu pro velikost naší obce a jsou po celou dobu 10 let pevné, neměnné.

Pro představu uvádíme tabulku nákladů za služby spojené s provozem veřejného pohřebiště za minulé roky v tisících Kč:

	2015	2016	2017	2018
sečení křovinořezem, řezání, úklidové práce	33,4	56,3	47,5	34,3
mzdové náklady za údržbu	38,2	42,1	47,9	31,9
sečení – Stiga park 25	8,7	11,3	26,5	24,3
vývoz kontejnerů + odpad	41,1	46,4	54,9	56,8
drobné výdaje	43,7	42,2	35,6	32,0

Na místním pohřebišti se aktuálně udržuje areál pro 2 848 m² hrobových a urnových míst. Přepočtem nákladů za služby spojené s provozem veřejného pohřebiště a zákonem stanoveného nájemného pro Buchlovice, aktuální poplatek nepřekročí částku 40 Kč za 1 m² hrobového místa a 90 Kč za 1 m² urnového místa ročně.

V konečných číslech se jedná o poplatek pro malé hroby kolem 2,5 m² ... 1 000 Kč na 10 let. U velkých hrobů kolem 7,7 m² poplatek překročí lehce 3 tisíce Kč na 10 let. U malých urnových míst se poplatek pohybuje kolem 630 Kč na 10 let. Těmito cenami jsou pokryty náklady na služby spojené s provozem veřejného pohřebiště zhruba ze dvou třetin.

Ing. Miroslav Smatana, Městys Buchlovice

Jak se osvědčují „psí“ sáčky

Odpadkové koše na psí exkrementy spolu se zásobníky na sáčky byly v našem městečku nainstalovány pracovníky Služeb městyse Buchlovice (SMB) v září 2014. Postupem času se jich ještě několik přidávalo a dnes jich máme v celých Buchlovicích sedmnáct, z toho pět v místě s největší koncentrací obyvatelstva, což je náměstí Svobody.

Naši občané si na tuto novinku poměrně rychle zvykli a většina majitelů psů se chová zodpovědně a po svých miláčcích uklízí, ale stále se bohužel najdou tací, kteří tak nečiní. Věřte, není nic příjemného, když zaměstnanec služeb do takového exkrementu zajede křovinořezem při sečení trávy... V „psích“ koších se z větší části mimo výkalů nalézá také jiný odpad, ale je lepší, když je odhozen tam, než kdyby se volně povaloval po zemi. Ale mohou se v nich nalézt i kuriozity. Při jednom takovém vysypání „psí“ nádoby jsme například našli kuličkovou podložku na autosedačku.

Pracovník služeb se snaží psí sáčky do zásobníků pravidelně doplňovat. Přesto se může stát, že se občas na některém místě projeví jejich krátkodobý nedostatek, který ale bývá též způsoben majitelem psa, který si je bere do zásoby, nebo delšími dodacími lhůtami od výrobce při jejich doobjednávání.

Závěrem malá statistika: Nejvíce vytižené sběrné místo bývá na počátku Mariánské vinařské stezky směrem na Břestek (cyklostezky), v ulici U Domova. Jeden svazek sáčků obsahuje 25 ks; ročně se jich rozveze asi 100 až 120, což je 2 500 až 3 000 ks.

Ďěkujeme všem, kteří svým přístupem napomáhají ke zlepšení čistoty v našem městečku.

Pracovníci SMB Buchlovice

Hala Cihelna má novou infrasaunu

Víceúčelová sportovní hala Cihelna v Buchlovicích má od měsíce března, vedle stávající klasické sauny, novou infrasaunu, kterou mohou využít 1–2 osoby. Cena použití této sauny činí 250 Kč/hod.

Další informace podá správce haly Cihelna ing. Rostislav Skládal (tel.: 720 077 330, e-mail: rostislav.skladal@buchlovice.cz).

Infrasaunu věnoval městysi Buchlovice ing. Jarmil Čileček, jemuž touto cestou ještě jednou upřímně děkujeme.

Městysi Buchlovice

Před polovinou měsíce března se přehnal naším krajem velmi silný vítr, který v nárazech dosahoval velké rychlosti. Padlo mu za oběť hned několik stromů na buchlovickém katastru, k nimž museli přijet i hasiči. Na fotografii vidíme vzrostlou jedli, vyvrácenou u parkoviště pod hradem Buchlovem, u hospůdky Petra Špalka. (Foto -bž-)

Informace místní knihovny

Některé statistické údaje z místní knihovny:

rok	vypůjčky	registr. čtenáři	návštěvníci	návštěvy webu
2010	7420	307	1614	
2011	9200	342	2545	
2012	9352	336	3209	
2013	9376	352	3140	
2014	10079	345	3466	
2015	10354	346	3701	
2016	10168	314	3375	
2017	9533	346	3150	1707
2018	9475	311	3699	1823

Tyto statistické údaje odrážejí celorepublikový pokles počtu uživatelů veřejných knihoven. V současnosti existují spousty knih v elektronické podobě a ty se dají sehnat i jinými způsoby než pouze v knihovnách. V České republice máme zhruba 5 000 knihoven, což je nejhustší síť v rámci celé Evropy.

Je pochopitelné, že knihovny v současné době postupně ztrácejí své výsadní postavení také vlivem informačních technologií, tj. rozvoj internetu, přístup k informacím, globalizace vzdělávání, sociální sítě, digitalizace knihovných fondů, komerční služby.

V naší místní knihovně jde především o spokojenost klientů – čtenářů a návštěvníků. Samozřejmě je výběr knih „na míru“ pro jednotlivé čtenáře, nezasílání upomínek, individuální přístup ke čtenářům, poskytování příjemného zázemí pro návštěvníky knihovny s možností občerstvení zdarma (káva, čaj, minerálka), vyhledávání informací na internetu těm klientům, kteří s počítačem nepracují apod.

Prioritou je vytvoření a stále doplňování kvalitního knižního fondu, což se nám daří. Máme veškerou doporučenou školní četbu včetně maturitní, o zapůjčení našich knih často žádají i jiné knihovny pro své klienty. Půjčují si u nás čtenáři z okolních obcí, přestože mají své obecní knihovny. Půjčování a vrácení knih probíhá tak, aby čtenáři na nové knihy a maturitní četbu nečekali i několik let, což se bohužel v některých knihovnách stává:

běžná výpůjční doba je ve většině knihoven jeden měsíc. Pokud na knihu čeká např. 25 klientů (tj. kniha je 25x rezervovaná), znamená to, že kniha je 25 měsíců nedostupná.

Naši klienti nejžádanější knihy přečtou co nejdříve a brzy vrátí (po týdnu, dvou...), aby se dostalo na další čtenáře.

A naopak. Jestliže jde o starší knihy, na které nikdo nečeká, čtenáři si je mohou ponechat delší dobu, aniž by dostali upomínku.

Všechny aktuality a informace o nových knihách najdete na našich webových stránkách: <http://buchlovice.knihovna.cz/>

Mgr. Dagmar Možná, knihovnice

Projektová výuka v základní škole

Abychom výuku našim žákům nejen přiblížili, ale hlavně udělali ji co nejvíc zajímavou, aby se naučili spolupráci, zjišťování a vyhledávání informací a jejich dalšímu zpracování, zavádíme občas netradiční formy výuky. Jednou z nich je projektové vyučování.

V měsíci únoru a březnu probíhalo například ve 4. třídě. Zimní pod taktovkou paní učitelky Janíkové a vesmírné s paní učitelkou Mikulíkovou.

Zima v přírodě

Že příroda v zimě určitě nespí, se čtvrtáci přesvědčili v průběhu projektového dne. Kromě pozorování zvířátek a zimní krajiny v okolí Buchlovic se našel prostor i k zimním radovánkám. Bohatou sněhovou nadílku nemohly děti nechat jen tak bez povšimnutí. Boby, lopaty i sánky, všechno bylo v pohybu. Na památku každý zanechal vedle stop zvíře i svoji „stopu postavy“. Na příjemné dopoledne zavzpomínali žáci ve školních lavicích při zhodnocení a reflexi. Zážitky zachytili ve svých výtvarných dílech, příbězích a básničkách:

Všichni jsme se těšili na projektový den, bláhově si mysleli, že si hrát budem.

Pro snadnější přepravu boby, sáně táhneme, do kopce na cyklostezku společně si šlapeme.

Pozorovat přírodu ve sněhu a zimě, věnovat se zimním hrám, odolávat rýmě.

Tohle byl náš velký cíl, každý chtěl tu zůstat dýl.

Viděli jsme srnek stádo, ale jenom chvíli.

Víte, co se vlastně stalo? Kluci nahlas kvílí.

Nad námi pak zakroužil velký dravý pták.

Že to byla poštolka, poznali jsme pak.

V houští někdo objevil i hrabavou zvěř.

Spí tam totiž bažanti, potichu tam běží!

A v korunách bez listí byla velká hnízda.

Kroužila tu hejna vran, Tomáš na ně hvízdá.

A potom jsme z kopečka fičeli si dolů, někteří se vyklopili ze svých nových bobů.

Počasí nám přálo, bylo akorát. Viděli jsme Holý kopec, Barborku i hrad.

Taky v dáli, v Břestku-Chabaních tyčil se tam sekvojovec jako na dlani.

Ale zato Javořina byla jenom mlhovina.

A co říci nakonec? Tento projekt – dobrá věc!

Vesmír

V pátek 15. 3. 2019 se 4. třída změnila z paluby lodní na palubu vesmírnou.

Žáci se celé dopoledne seznamovali s vesmírnou tematikou formou videí, prezentací, ale také vlastní prací. Zažili vesmírnou češtinu, matematiku i angličtinu, kde se potýkali s netradičními úlohami pro astronauty. Vyhledávali si informace na počítačích i v encyklopediích.

Vyvrcholením projektu budou výstupy jednotlivých žáků na volné téma týkající se vesmíru, které budou prezentovat v hodinách přírodovědy. A k tomuto projektu se vrátí ještě i v hodinách slohu a literární výchovy.

ZŠ a MŠ Buchlovce

Ukázka projektového vyučování žáků naší školy

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Služba podporuje důstojný život rodin s dětmi do 18 let věku a směřuje ke zlepšení jejich sociální situace.

POMÁHÁME RODINÁM

- s dětmi se zdravotním postižením
- ohroženým sociálním vyloučením

SLUŽBA JE POSKYTOVÁNA ZDARMA!

Služba je realizována na území obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště. Individuální přístup ke každé rodině, mlčenlivost a diskrétnost.

SLUŽBA POSKYTUJE

- základní sociální poradenství, poradenství v oblasti sociálních dávek
- pomoc při řešení obtížných životních situací
- pracovní výchovnou činnost s dětmi
- pomoc rodičům při školní přípravě dětí se specifickými potřebami (dysgrafie, dyslexie, hyperaktivita, autismus atd.)

- nácvik vedení domácnosti, hospodaření
- pomoc při výchovných problémech
- jednání se školou, lékařem
- doprovod při vyřizování na úřadech
- pomoc dobrovolníků přímo v rodinách
- jednorázové společenské akce pro rodiny s dětmi
- pomoc se zprostředkováním zaměstnání

DOBŘÍ ŽIVOT VAŠÍ RODINY, TO JE NÁŠ CÍL!

KONTAKT

Tel: 736 620 803

E-mail: uh@maltezskapomoc.cz

Maltézská pomoc, o.p.s.,
Centrum Uherské Hradiště
Studentské náměstí 1531,
686 01 Uherské Hradiště
www.maltezskapomoc.cz

Historicky první byl Školní ples v Hale Cihelna

Historicky první ples má za sebou nově otevřená hala Cihelna. Právě Školní ples se může pyšnit přídomek: první ples, který se v nových prostorech haly konal. Slavnostní atmosféru umocnila výzdoba ve smetanové a vínové barvě, do které ladily i doplňky tanečníků polonézy. O hudební doprovod se postarala domácí cimbálová muzika Rubáš s uherskohradištskou kapelou Kumpáni Rock - Pop.

Školní ples zahájilo vystoupení kroužku country tanců žáků prvního stupně pod taktovkou Renaty Oharkové a poté následovala slavnostní polonéza žáků místní základní školy. Třináctou sezonu ji pod vedením tanečního mistra Jiřího Bánovského secvičilo sedm párů z 8. a 9. tříd. Mladíci a slečny při sólech pro rodiče vyvedli své tatínky a maminky a poté patřil parket třídní učitelce Petře Daničkové, kterou žáci v kole provedli na rozloučenou před odchodem na mateřskou dovolenou.

Překvapením večera byl bubenický výstup teprve osmiletého Janka Pašky, žáka 3. třídy místní školy, který si společně s Kumpány střihl tři československé hity. „I když mám rád spíš rock a metal, písničky jsem si vybral z playlistu kapely, abychom mohli zahrát spolu. Nejvíc jsem se těšil, až spustíme a lidi začnou tancovat. To mě fakt moc baví,“ říkal Janek, na kterém bylo vidět, jak si bubnování užívá. Pod pódiem mu fandila ředitelka školy Miroslava Klímová, celá rodina a přátelé, kterým své songy věnoval. Ples se nesl v taneční uvolněné náladě, kde si konečně všichni užívali dostatečného prostoru k tanci a rozcházel se až za ranního kuropění. „Měli jsme obavy, jak v novém prostředí zvládneme organizaci, všechno pro nás bylo nové. Ale obstáli jsme slušně, i když se vždy najdou nějací „brblalové“. Nemůžeme zkrátka vyhovět všem. Jedni chtějí tišší muziku, druzí hlasitější. Jedni touží po dechovce, druzí o ní nechťejí slyšet. Musíme si však uvědomit, že se Školní ples vždy nesl v rockovější atmosféře a s tím za ty roky člověk musí počítat. Plný parket skvěle se bavících lidí však dokládá, že se návštěvníci skvěle bavili a doufáme, že

tomu tak bude i v dalších ročnících,“ hodnotí za spoluorganizátory Eliška Omelková ze Spolku rodičů. „Do příštího plesu doladíme detaily a už dnes plánujeme, čím návštěvníky v příštím roce překvapíme,“ dodávají členové spolku, kteří vydělek tradičně věnují zpátky dětem do Základní a mateřské školy. V tombole se sešlo na čtyři stovky zajímavých cen, za které je nutné všem sponzorům poděkovat! Hlavní cenu vyhrál cimbalista Marek Klučka z CM Rubáš, který, ač nemá zahradu, odvezl si sekačku na travu!

**Spolek rodičů
Foto Zdeněk Šimůnek**

Fotbalový turnaj družebních obcí

Jeden z jarních fotbalových turnajů ve víceúčelové sportovní hale Cihelna se uskutečnil v sobotu 9. března. Přátelská utkání tentokrát odehráli žáci mladších a starších přípravek z Buchlovic a spřáteleného Horného Hričova ze Slovenska. (Foto -bž- a Bronislav Mikulík)

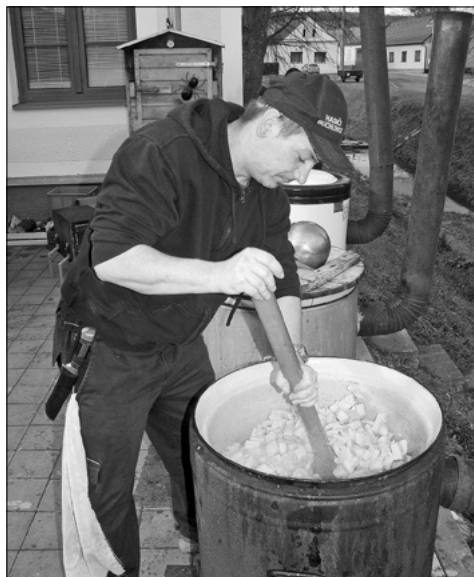

Hasičská zabijačka 9. března 2019

V sobotu 9. března uspořádal Sbor dobrovolných hasičů Buchlovice (SDH) již tradiční zabijačku. V hasičské zbrojnici, kde se úspěšná akce uskutečnila, pomáhalo, ochutnávalo a bavilo se několik desítek členů SDH. Pobesedovat přišli i starší hasiči, kterým ti mladší věnují i během roku další pozornost například při výletu na hasičskou pouť na Hostýn. (Foto -bž-)

5. ročník knižního bazaru

Ano, je to neuvěřitelné, ale už po páté budeme mít možnost pomoci finančním příspěvkem někomu, kdo to opravdu potřebuje. I když nastala změna ve vedení Československého kulturního centra v Buchlovicích (ČSKC), hned od začátku jsem věděla, že knižní bazar bude jednou z akcí, které chci zachovat. Mám knížky hrozně ráda a takový počín, kdy nejen že dáváme knihám další příležitost, aby je někdo vzal do rukou a znovu přečetl, ale můžeme tím i přispět k dobré věci, je třeba dále podporovat.

Vždycky jsem se bazaru účastnila jako kupující, letos jsem měla možnost knižní bazar pořádat. I když je to práce opravdu časově i fyzicky náročná, je pro člověka, který má ke knihám blízko, skutečným zážitkem. Díky velké mediální podpoře manželů Paškových a pana Zdeňka Skaličky se k nám sjížděli lidé z širokého okolí nejen našeho mikroregionu Buchlov, ale také ze Starého Města, Uherského Hradiště, Kunovic, Uherského Brodu, Vlčnova... Jednak aby knihy přivezli a následně pak, aby si nové knihy zase nakoupili. Spousta z nich se účastní našeho bazaru už po několikáté. A někteří dokonce přišli každý prodejní den a nikdy neodešli po prázdnu. V letošním roce k nám zavítali i žáci Základní školy v Buchlovicích a spousta z nich zakoupila knihy pro sebe nebo své blízké. Je super vidět, že v dnešním světě iPhoneů, počítačů, internetu apod. mají děti vztah ke knížkám z papíru!

Tímto článkem chci především poděkovat všem, kdo se knižního bazaru zúčastnili při přípravě. Moc děkuji Simči Dvouleté z Buchlovjánku, který je spoluorganizátorem bazaru, paní starostce Pavle Večeřové, která s knižním bazarem před 5 lety začala, všem kolegům z městyse Buchlovce, jmenovitě knihovnici Dáší Možné, správci haly Cihelna Rostovi Skládaloovi a vedoucímu TIC Janu Rybářovi, a v neposlední řadě dobrovolníkům, kteří u přípravy strávili spoustu svého volného času. Dále děkuji těm, kteří náš bazar navštívili a zakoupením knih podpořili dobročinnou sbírku ve prospěch rodiny s nemocnými holčičkami – trojčátky.

O výnosu knižního bazaru a jeho předání vás budu informovat v příštím vydání zpravodaje.

Iveta Rosůlková, vedoucí ČSKC

Foto -bž- a Mgr. Dagmar Možná

Z historie před 75 lety

Odboj a paraskupiny ze západu za II. světové války – Operace CLAY

Paradesantní skupinu CLAY tvořili velitel čet. asp. Antonín Bartoš z Lanžhota, šifrant čet. asp. Jiří Štokman z Buchlovic a radiotelegrafista čet. asp. Čestmír Šikola z Malé Skály u Železného Brodu. Měla kromě standardní výzbroje dva radiové komplety (vysílač Šimandl, přijímač Mark 5) a šifrovací klíč EVA.

V neděli 9. dubna 1944 proběhl první nezdařený pokus o vysazení. Letoun Halifax s polskou posádkou se nad Jugoslávií dostal do mraků a na křídlech se začala tvořit námraza, proto se pilot rozhodl k návratu na základnu. K druhému pokusu skupina startovala o tři dny později ze základny v Brindisi letounem Halifax HR671/FS-R, patřícímu 148. peruti RAF, tentokrát s kanadskou posádkou (velitel W/O Brown), s určením pro moravskou oblast a byla vysazena krátce po půlnoci z 12. na 13. dubna 1944 s menší navigační chybou 16 km místo u Přílepu u Holešova, v údolí Trnovce u Hostišové. Z operačního prostoru měla rozvinout v prostoru severovýchodní a jižní Moravy zpravodajskou a organizační činnost, kontaktovat zbylé ilegální organizace a z nich vytvořit novou organizační strukturu, a tuto připravit na příjem zbraní a ozbrojené povstání plánované v závěru války. Rovněž měla navázat a udržovat radiové spojení s exilovou vládou v Londýně. Všichni tři parašutisté se po seskoku sešli s veškerým operačním materiálem a po zakopání padáků, kombinéz a balíčků materiálu se vydali na první záchytnou adresu do Bystřice pod Hostýnem. Den přečkali v lese, a jakmile se začalo smrákat, vydali se na přechod Hostýnských hor. Jako zázrakem nenarazili na příslušníky německé Schutzpolizei, kteří hlídali vysokofrekvenční vedení do vsetínské zbrojovky.

Další den přečkali v lesíku Končiny pod Hostýnem a večer byli přijati na první záchytné adrese u zámečnicka Oldřicha Procházky

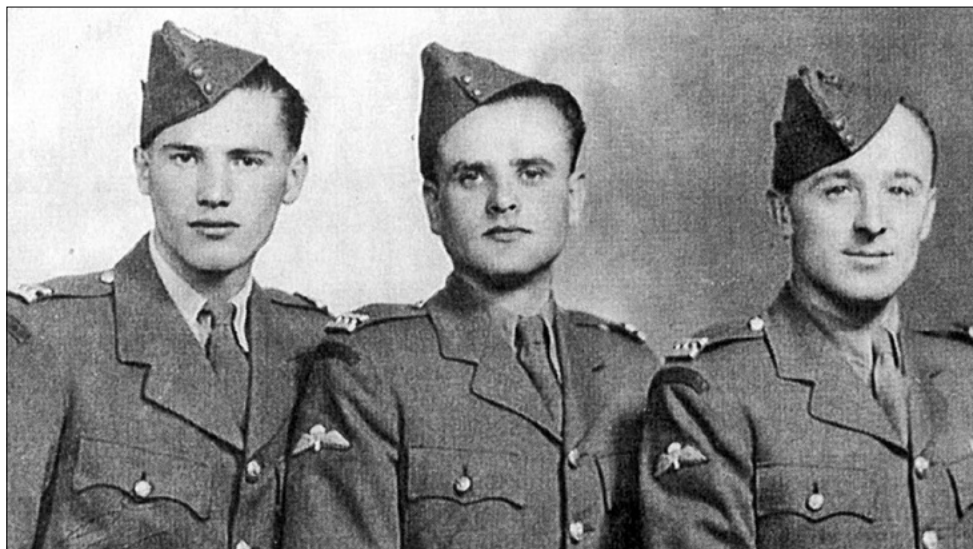
v Bystřici pod Hostýnem. Procházka kontaktoval četnického strážmistra ve výslužbě Jana Filipa a ten se stal hlavním spolupracovníkem skupiny CLAY. První úspěch zaznamenala skupina 30. dubna 1944, kdy navázala spojení se stanicí EVA s vojenskou radiovou ústřednou v Londýně. Spojovací činnost CLAY patří k nejpozoruhodnějším výkonům na tomto úseku zvláštních operací Skupiny D. Odeslala na 800 depeší a přijala jich téměř 300. Rozsáhlá spojující činnost byla vyvolána aktivní a úspěšnou organizační prací CLAY, která poměrně rychle zahájila přípravy k povstání na celém území východní Moravy. Během léta skupina CLAY obsáhla okresy Přerov, Hranice, Valašské Meziříčí, Vsetín, Holešov, Bystřice pod Hostýnem a Frenštát pod Radhoštěm. K nim pak po zjištění omezených možností skupiny CARBON přibýly další oblasti zejména Uh. Hradiště, Hodonín, Kyjov, Židlochovice, Kroměříž, Zlín, Uherský Brod. Ve všech okresech byli určení vojenští a političtí velitelé pro případ povstání. V odhadech se počítalo s 500 muži v každém okrese, se kterými bude zahájeno povstání, v jehož průběhu bude zmobilizováno dalších 3.000 mužů. Celkově měla vojenská síla připravovaná skupinou CLAY dosáhnout hodnoty 4 divizí včleněných do 2 armádních sborů pod velením generála Františka Rakovčíka z Přerova.

Pro vyzbrojení prvního sledu této tajné armády rekognoskoval CLAY 11 ploch pro příjem zbraní a munice. Spolupracoval také s Radou tří, v té době nevlivnější ilegální odbojovou organizací, a také s CARBONEM,

jemuž poskytoval pomoc spojovací. Agilní velitel CLAY se podle jistých pramenů pokoušel podřídit si CARBON a požadoval po něm předání EUREKY (přístroj pro navádění pilota v případě shozů zbraní a materiálu na vykořisťované plochy). Mezi oběma veliteli vznikly kompetenční spory, které však vzájemnou spolupráci neohrožily. Byly spíše vyvolány povahovými a charakterovými vlastnostmi obou velitelů. CLAY se podílela také na zajištění operace EMBASSY, pro kterou zajistila a vykořisťovala jednu ze záchytných adres v Hranicích, přes kterou se měla tato skupina napojit na CLAY a přejít do její podřízenosti a také na plnění některých kontrarozvědných úkolů jednak v boji proti provokatérům a konfidentům gestapa, jednak na odhalení radiové protihry MOLDAU, kterou vedla brněnská služebna gestapa pomocí zajatého parašutisty Zuvače ze skupiny POTASH.

Pozoruhodná organizační činnost CLAY, na níž se podílelo kolem 400 spolupracovníků, nemohla zůstat utajena a bylo jen otázkou času, kdy bude zaregistrována gestapem. Během dvou měsíců po vysazení se skupina

dostala do centra pozornosti německých bezpečnostních orgánů. Ty byly informovány již od zajatého npor. Adolfa Horáka, velitele SULPHURU, který prozradil její složení. Pomocí konfidentů byla vybudovaná organizace infiltrována. Zejména Šmíd a Bednář, konfidenti brněnského gestapa, ohrozili tento výsadek. Přestože gestapo postupným zatýkáním organizaci těžce zasáhlo, parašutistům se dařilo unikat. Za okolností často velmi dramatických měnili neustále úkryty a prostory působnosti. To platí zejména o konci roku 1944, kdy CLAY pod hrozbou likvidace ustoupila do nových prostorů Tvrdonice - Hrušky - Prušánky. V Tvrdonicích se paraskupiny CLAY ujala rodina Strakova a František Straka ml. se stal jejich nejbližším spolupracovníkem v novém prostoru. Sehnal ubytování a skupina se dala znovu do práce. Navázala spojení s VRÚ v Londýně a také se skupinou CARBON. V pátek 9. 2. 1945 byl Polášků dům v Tvrdonicích, ve kterém bydlel Bartoš obklíčen Němci. Velitel skupiny uprchl oknem a při přestřelce dva gestapáky zastřelil a podařilo se mu dojít do Hrušek k řezníku Strouhalovi, kde byli ubytováni Štokman se Šikolou.

Členové výsadku CLAY (zleva) – Čestmír Šikola, Jiří Štokman a Antonín Bartoš

Výcvik parašutistů v Anglii

Znovu navázali spojení s Londýnem a dostali příkaz vrátit se do původního prostoru. Přijali tedy dřívější nabídku zlínských ilegálních spolupracovníků Ondráka a Foukala a 30. března 1945 se autem přesunuli na Žabárnu u Fryštáku a odtud do Zlína. Zde byli opět ohroženi gestapem, a tak se přesunuli pěšky zpět na jižní Moravu do Prušánek k Františkovi Imrichovi a pokoušeli se opět zapojit do práce.

Organizační a zpravodajská činnost CLAY vyvrcholila koncem léta a na podzim roku 1944. V tomto období byla považována zpravodajským odborem při MNO v Londýně za nejúspěšnější a vzhledem k dosaženým výsledkům se s ní počítalo jako s řídicí a velitelskou skupinou v oblasti jihovýchodní Moravy, přes níž gen. Ingr ve funkci vrchního velitele v Londýně dával pokyny pro konečnou fázi války. CLAY tudíž patří podle anglického Special Operations Exekutive k nejúspěšnějším paradesantním skupinám, které po vysazení na domácí území svůj úkol zdárně završily.

Dne 14. dubna 1945 vstoupily první útočné jednotky 57. střeleckého sboru 53. sovětské armády v sestavě 2. ukrajinského frontu do Prušánek. Přesně rok a den od přistání desantu CLAY na rodné půdě a zdánlivě nastal den svobody. Všichni tři parašutisté byli postupně povyšováni a vyznamenáváni několika československými válečnými kříži 1939, Československou pamětní medailí se štítkem F-VB, Vojenskou medailí Za chrabrost a medailí Za zásluhy I. stupně.

Antonín Bartoš byl také nositelem Military Cross krále Velké Británie Jiřího IV. Dne 29. 1. 1946 byl povýšen do hodnosti majora. Po únoru 1948 utekl do Francie a poté žil v USA. Povýšení na generála v roce 1993 odmítl, stejně jako již v roce 1990 povýšení na plukovníka, údajně z politických důvodů. Zemřel 13. 12. 1998 v New Yorku ve věku 88 let. 10. 9. 2000 byla na jeho rodném domě v Lanžhotě odhalena pamětní deska.

Jiří Štokman po válce působil jako instruktor ve vojenské akademii v Hranicích na Moravě. Po únoru 1948 uprchl před zatčením a žil

postupně ve Francii, Anglii a USA. 18. 6. 1990 byl povýšen do hodnosti podplukovníka in mem., 30. 4. 2009 byla odhalena pamětní deska na jeho rodném domě v Buchlovicích a jeho jméno je uvedeno na památníku zahraničních vojáků z Buchlovic na náměstí Svobody. Zemřel 17. července 1981 v kalifornském Monterey v USA ve věku 61 let. Čestmír Šikola po roce 1948 vězněn, v roce 1990 rehabilitován a povýšen na plukovníka

v. z. Zemřel 29. února 2008 ve věku nedožitých 89 let.

Dne 19. března 1990 bylo všem parašutistům CLAY uděleno čestné občanství města Bystřice pod Hostýnem, hlavního centra jejího působení, a v roce 1998 byla odhalena pamětní deska na domě Františka Strouhala v Hruškách na Břeclavsku, kde se skupina na sklonku války ukrývala.

Jan Štokman

Kulturní kalendář – duben 2019

13. 4.	Uklidme svět, uklidme Česko	9.00 - 12.00		Junák Buchlovce, T. Tymrová, TerezaTymrova@seznam.cz, tel. 777540580
13. 4.	Den vína		hrad Buchlov	FS Buchlovce www.fsbuchlovce.cz
14. 4.	Módní přehlídka – Módní přehlídka jarních modelů butiků Krásná móda Zlechov paní Vladimíry Čožíkové		hala Cihelna	ČSKC Iveta Rosůlková, tel. 725 453 163 cskcbuchlovce@seznam.cz, www.kulturabuchlovce.cz
19. 4. - 22. 4.	Tulipománie		zámek Buchlovce	Státní zámek Buchlovce, Tel. 572 434 240 www.zamek-buchlovce.cz
21. - 22. 4.	Velikonoce na hradě		hrad Buchlov	HB Collegium Libuše Mikulová tel. 774 886 205 www.buchlov.info
30. 4.	Stavění máje, beseda pod májů		náměstí Svobody	Hodová chasa, FS Buchlovce www.fsbuchlovce.cz,
30. 4.	Připomínka 74. výročí osvobození Buchlovic		náměstí Svobody	Městys Buchlovce, tel. 572 595 120 Spolek podporovatelů historie Buchlovic, Bořek Žižlavský, tel. 723 335 894 ZO Českého svazu bojovníků za svobodu, Jan Štokman, tel. 720 208 013

Čert a Káča publikum rozesmál...

Na přehlídce v Osvětimanech reprezentovala i družina ZŠ a MŠ Buchlovice. Letos si připravila muzikál Čert a Káča. V roli Káči zazářila Nikol Paluzgová (1. tř.) s čertem Jankem Paškou (3. tř.) a malými čertíky Ornellou Ott, Anetou Markovou, Hanušem Joškem (2. tř.), Eliškou Zámečnickovou, Anežkou Krausovou a Anetou Hubáčkovou (3. tř.).

Osm dětí brzy ráno vyrazilo s paní družinářkou Jitkou Mikulovou autobusem do osvětimanské školy, kde předvedly před dalšími šesti skupinkami ze škol Boršice, Nedakonice, Polešovice, Zlechov a Osvětimany své hudebně-taneční vystoupení. „Ze začátku měly děti trému, ale jak začala hrát hudba z pohádky, vše opadlo a hrálo se s úsměvem a sklidily od publika velký potlesk...“ hodnotí výkony svých svěřenců Jitka Mikulová, která s dětmi muzikál nazkoušela.

Nemusíte litovat, že jste malé školáky neviděli – představení určitě uvidíte v rámci některé z kulturních akcí našeho městečka.

Každoroční přehlídka družin v literárně-dramatické a hudebně-pohybové činnosti ukázala, že i v odpoledním čase v „družce“ děti dokáží pod vedením pedagogů nacvičit skvělé věci. Vždy záleží na chuti a kreativitě dětí i družinářů.

V útulné škole v Osvětimanech se představilo sedm skupinek z okolních škol – Boršic, Buchlovic, Nedakonice, Polešovic, Zlechova – a dvou oddělení pořádajících. „Pro děti je to možnost ukázat se před publikem a pro učitele obrovská inspirace i příjemné setkání,“ hodnotí Dana Hurdesová za organizátory.

Publikum vidělo krátká představení – tanečně-divadelní Piráty a námořníky, vtipný muzikál Čert a Káča, originální pohádku O království zlovyků, skvělou scénickou báseň Kolik tet má Agáta a recitaci Abecedy, poutavý muzikál Červená karkulka, kreativní pohádku Zvířátka a loupežníci a O koblížkovi se znamenitým koblížkem.

Bylo zde vidět, jak si kdo vyhrál s provedením, s kostýmy. K tomu je nutné připočíst nadšení dětí i družinářek. Zkrátka pěkné a inspirativní dopoledne. „Jsme nadšení, jak se zvedá úroveň všech představení, proto jsme se rozhodli nevybírat vítěze,“ hodnotí výkony Dana Hurdesová a Petr Orlický, ředitel školy. Za výkony každá z družin obdržela odměnu a diplom. Nemusíte litovat, že jste představení neviděli – jistě budete mít možnost u vás doma, v rámci besídek pro maminky.

ZŠ Buchlovice, foto Pavel Paška

Zalesnění Buchlova kaštany se nezdařilo

O někdejší obnově lesa v revíru Buchlov se dochovala řada dokladů. Ty kusé, náhodné pocházejí už z časů, kdy drželi buchlovské panství páni ze Zástřizl. K systematické obnově panských lesů na Buchlovicku však docházelo až za pozdějších majitelů Petřvaldských z Petřvaldu a zejména posledních Berchtoldů z Uherčic. Mezi desítkami metrů buchlovských archiválií v Moravském zemském archivu v Brně nalézáme výkazy o kácení a zalesňování a později mapy revíru a přehledné, barevně odlišené mapy zalesnění.

Dominanty buchlovského revíru, vrcholy Buchlova a Modly, ještě před 150 lety víceméně zely prázdnotou. V jejich prudkých svazích, mezi skalami a pískovcovými balvany rostly tu a tam jen keře a náletové dřeviny nevalné kvality. Názorně je vidíme například na známé litografii Buchlova s táborem kočujících cikánů od malíře Antonína Hauna z roku 1854, na obraze Josepha Altenkopfa z roku 1850, zpřístupněném v hradní expozici, nebo na první dochované fotografii hradu z období těsně před rokem 1870. Jejím autorem je s největší pravděpodobností malíř a fotograf František Dorazil, autor posmrtných obrazů Berchtoldů v kapli sv. Barbory.

O zalesnění zejména kopce hradu Buchlova hovoří v jednom ze svých lesnických pojednání z třicátých let 20. století Hubert Pelikán: „Kdybychom si vytvářeli představu o vzhledu hradu a jeho lesnatého okolí podle dnešního stavu, byla by tato představa nesprávná. Ještě roku 1826 bylo úpatí hradu víceméně pustou pastvinou. V odhadu velkostatku buchlovského ze dne 21. 5. 1826 bylo úpatí hradu i blízkého vrchu Modly ceněno jako méně užitečná pastvina, sloužící k chovu ovcí. V plánu z r. 1875 (Tarif über die Forstcultur und Wegebaukosten) bylo úpatí hradu přiděleno

Divoký park pod Buchlovem měl krajinářskou úpravu (1936)

Buchlov na fotografii z konce šedesátých let 19. století

k revíru Buchlov a předepsáno vylepšení 1–2letými borovicemi. Byl to důsledek předchozího nepodařeného zalesňování jedlými kaštany. Leč ani toto zalesňování nebylo podle pamětníků dodrženo, poněvadž na severní straně byl vysázen smrk a na jižní do borovice vtroušen modřín, akát a také jasan, lípa a jiné podružné dřeviny.

Správu revíru vedl přímo lesní úřad a v něm adjunkt úřadu. Osoby se často střídaly. Vlastní zalesňování prováděl lesní hajný Bůžek z Buchlovic. Sazenice byly brány ze školky v trati Na Obecnici. Dnes na tom místě stojí hájenka. Tímto zalesněním dán byl okolí hradu dnešní vzhled.“

Dodejme, že lesní trať Na Obecnici se nacházela nad Buchlovicemi při hlavní silnici na Brno. Zmíněná hájovna naproti bistra Tramp, postavená ve třicátých letech minulého století, která se po reorganizaci státních lesů na počátku devadesátých let dostala do soukromých rukou, je léta neobývaná, neudržovaná a zarůstá náletovými křovinami (podobně jako bývalá hájovna na Pile).

Archivní zalesňovací výkaz hovoří, že v revíru Buchlov bylo v roce 1888 vysazeno například 1.700 ks borovice, 11.100 ks buku, 850 dubů a 80 kaštanů. Ve stejném roce se v revíru nasbíralo 5 kg semene jedle, 3 kg semene smrku, 8 kg semene modřínu, po 3 kg semene černé a bílé borovice a 1 kg semene olše.

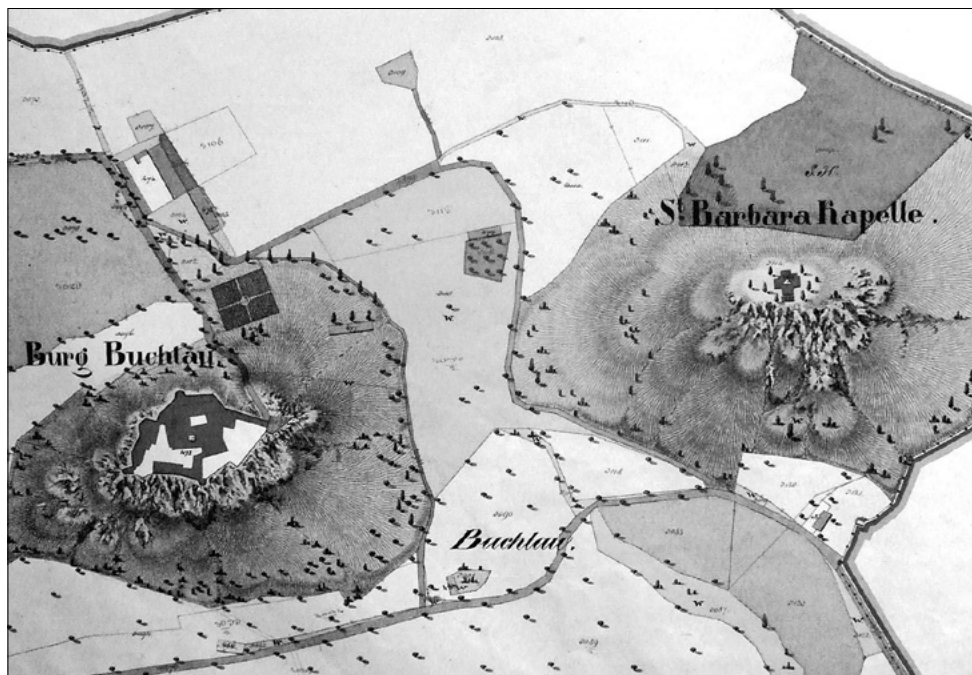
V polovině 19. století došlo i k zalesnění nejvyššího vrchu z charakteristického chříbského trojvrší s Modlou a Buchlovem, Holého kopce (544 m). Polovina kopce byla součástí revíru Buchlov, jejíž hranici se sousedním revírem buchlovickým tvořil skalnatý vrchol táhlého hřebene. Holý kopec byl do této doby bez souvislého lesního porostu, a tak byly zdaleka zřetelné jeho vrcholové terénní nerovnosti, z velké části utvářené po staletí lidskou rukou.

Na Holém kopci si už v pozdní době bronzové a počátkem doby železné vybudovali rozsáhlé hradiště naši předkové, po němž se zachovaly souvislé pásy mnohametrových valů, zbytky bran a sídelních teras. Později zde vzniklo několik pískovcových a slepencových lomů, využívaných

ještě v minulém století. Vrchol kopce byl před padesáti lety oplocenou jelení oborou a v sedmdesátých letech vyhlášen chráněnou přírodní rezervací. Z velké části původní porosty s převládajícím bukem jsou v současnosti ponechány vlastnímu přirozenému vývoji a obnově a tvoří jakýsi pralesní ostrov uprostřed standardně obhospodařovaných chřibských lesů.

Zajímavá související zpráva o stavu lesů a zvěře na celém buchlovském velkostatku, patřícím tehdy Zikmundovi II. Berchtoldovi, byla nalezena při opravě Barborky v roce 1999 v završující měděné makovici. Při výměně střech kaple po požáru ji 20. srpna 1896 sepsal lesmistr Vincenc Dušek. V listině se dočítáme, že hraběcí lesy se většinou skládaly z vysokého bukového porostu smíšeného s duby a s dobou obměny asi 100 let. Omlazování vysokého lesa se provádělo většinou přirozenou cestou tzv. samosetými pasekami, i když se vedle toho i nově vysazovalo. „Doba obměny vysokého jehličnatého lesa,“ píše Dušek, „byla zjištěna 80 let, středního lesa 40 let, žaludového 20 let. V této době se nachází listnatého lesa 4.271,5 ha, jehličnatého lesa 838,2 ha, středního lesa 1.327,6 ha a nízkého lesa 138 ha. Jehličnatý les bude na holo odstraněn a uměle zalesněn. Střední a nízký lesní porost bude rovněž vymýcen a vzniklé paseky ručně doplněny.“

Ve stejném roce bylo na ploše buchlovského velkostatku napočítáno cca 350 ks jelení zvěře a cca 300 ks zvěře srnčí. Z dnešního pohledu, kdy je v období jelení říje ve Chřibech spíše náhoda uslyšet troubení jelena, se nám zdají být tato čísla až neuvěřitelná, ale ve své době jistě reálná. Na druhou stranu však se snížením stavu jelení zvěře, která byla po umělém rozšíření v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století hlavně na Buchlovicku velmi hojná, ubylo i škod na mladých lesních porostech. Právo lovu měly většinou obce spadající pod velkostatek. Propachtován byl jen polní lov v Žeravicích, Újezdci a Medlovicích.

Okolí Buchlova na mapě stabilního katastru (1827)

Vrchol Holého kopce s původní výsadbou

Pro poznání někdejšího lesního hospodaření jsou důležité zachované porostní mapy. Nejstarší je z roku 1835 a týká se revírů starohuťského, salašského a oblasti Bunče (Vylízaná skála). Tehdy byl v každém porostu zastoupen např. smrk a modřín, ale převažovaly bučiny a dubiny s příměsí osiky a břízy. V roce 1865 převažoval v buchlovských lesích vysoký bukový les s habry, který doplňoval les středního stáří s dubem, břízou, osikou, lípou, vrbou, borovicí a klenem. O měkké listnaté dřeviny měly zájem papírní.

Původní přirozené zmlazování chřibského lesa zabráňovalo vzniku holin, vznikajících jen při kácení borovicových porostů. K cílenému umělému zalesňování docházelo už v prvních desetiletích 19. století. Rozšířeným se ale stalo až o sto let později. Tehdy převažoval žádaný rychle rostoucí smrk, který však není ve Chřibech původní dřevinou. Jeho sazenice ohrožovala hlavně lesní zvěř a rychleji přerůstající listnaté výmladky.

Části buchlovského revíru se dotkla i někdejší činnost panské buchlovské sklárny na Starých Hutích, založené patrně už koncem 17. století. V těchto končinách, v závěru hlubokého údolí s protékající říčkou Stupavkou (Kyjovkou), vznikla hlavně z důvodu tamního dostatku tvrdého dřeva, kterého bylo třeba k výrobě skla. To bylo intenzivně těženo jak v blízkosti sklárny, tak později, když se ho nedostávalo, v širokém okolí. Stejně tomu bylo i v 19. století, kdy propachtovanou sklárnu až do sedmdesátých let provozovala židovská rodina Reichů. Poté byl její provoz, i s blízkou stupavskou sklárnou, zrušen a přenesen do nových skláren v Kyjově.

(Z připravované knihy o buchlovském revíru.)

Bořek Žižlavský

Přes Chřiby lze putovat po značené Cyrilometodějské stezce

Možná jste si při procházkách v blízké přírodě všimli, že na směrovkách Klubu českých turistů na trase od Bukovan přes Chřiby (Horu sv. Klimenta, Buchlov) do Velehradu přibýly tmavě modré nálepky s bílým symbolem. Ty usnadňují orientaci v terénu na nových dálkových cyrilometodějských poutních trasách, které nechalo vloni vyznačit sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje sídlící ve Zlíně na základě spolupráce s KČT. Symbol je odvozen z loga Cyrilometodějská stezka a symbolizuje soluňské věrozvěsty (postavy a iniciály C M) i fragmenty velehradské baziliky. Na Velehrad mohou zájemci dojít po značených turistických trasách již ze tří vzdálenějších míst - z Pusteven, Vranova nad Brnem či Žitkově. Sdružení rozvíjí myšlenku putování na Velehrad ze všech směrů, jak tomu bývá při organizovaných křesťanských poutích, kde je dlouholetým průkopníkem Mons. Jan Peňáz, předseda Matice velehradské.

Trasy jsou značeny obousměrně, takže Velehrad může být místem koncovým, průchozím či výchozím. V budoucnu by se síť této hvězdicové poutní trasy měla rozšiřovat o další směry (např. z Mikulčic nebo Svatého Kopečku u Olomouce) a prodlužovat na vzdálenější poutní místa v ČR i zahraničí (Levý Hradec u Prahy, Wadowice a Krakow, Skalka nad Váhom u Trenčína, Šaštín, Marianka u Bratislavy, Devín, Mariazell atd.). Cílem je **podporovat obraz Velehradu coby celoročně zajímavého poutního místa evropského významu.**

Využit potenciál moravské přírodní krajiny ideální pro pěší nebo cyklo putování téměř po celý rok, rozvíjet individuální kulturní turistiku a přispívat tak k ekonomickému rozvoji oblasti při současném respektování místních obyvatel. Ambicí sdružení, které se věnuje rozvoji poutních tras s centrem ve Velehradě je zapsat Cyrilometodějskou stezku mezi evropské kulturní stezky uznané Radou Evropy; mezi nejznámější takové trasy patří Svatojanská stezka. Obcím a městům podél těchto tras může existence kulturní stezky přinést řadu nových příležitostí k rozvoji infrastruktury, služeb a podpoře místní kultury i výroby. I proto má sdružení velký zájem spolupracovat nejen s veřejnou správou a farnostmi, ale i dalšími subjekty (poskytovatelé služeb, tradiční výrobci, kulturní zařízení) a postupně tak rozšiřovat nabídku pro uživatele těchto tras.

Pustevny – Velehrad (134 km)

Trasa začíná na Pustevnách v Beskydech a pokračuje na čtyři významná poutní místa: Radhošť, Svatý Hostýn, Zlín-Štípa a Velehrad; je rozdělena do sedmi etap.

Vranov – Velehrad (98 km)

Druhá trasa vychází z poutního Vranova u Brna a její zastávky rozdělené do pěti denních etap tvoří poutní místo Křtiny, svatý Klimentek nebo hrad Buchlov.

Žitková – Velehrad (68 km)

Trasa se sestává z pěti denních etap, vychází z mystické Žitkové na Kopanicích, pokračuje přes Bojkovice, lázeňské místo Luhačovice a velkomoravské památky v Uherském Hradišti, Starém Městě a Modré.

Detailní mapy tras značených obousměrně jsou dostupné také z webu Mapy.cz po zadání hesla Cyrilometodějská stezka nebo na webu www.cyril-methodius.eu. Info o poutnických a jiných akcích najdete na facebooku [@sv.cyrilmethodius](https://www.facebook.com/sv.cyrilmethodius).

Martina Janochová

**Cyrilometodějská
stezka**

Předjarní Velehrad 22. 3. 2019

Foto: -vlk-

A je to tady

Hospůdka byla milá a útulná. Byli v ní dva štamgasti a já. Přede mnou voněla hříbová polévka, ale byla horká. Míchal jsem tedy, foukal a pojednou se začal dokonce i usmívat nad krásou života. „Maňo, je tady mucha, nemáš lepačku?“ ozvalo se pojednou od stolu u okna. Prásk! „Tož už nemo-síš, udělal sem ju pivním táckem. Hmm... jedna, dvě tři... má šest noh. A včil, estli je to samička a nebo sameček? Ale už je to jedno,“ mudroval štamgast u okna. „A podívaj sa, druhá mucha, bude jaro! A jak leze, no přežila zimu, šak my sme také přežili. Díky pivu!“ Prásk. „Tož zasěj jedna. Kde ju mám dat, do květináča?“ „Ále, hoď ju na zem,“ ozvalo se od výčepu. „Jak na zem, šak to sa nehodí. A proč tu nemáš mucholapku? Šak to tolej nestojí! A divajsa, další! Bude jaro!“

Od vedlejšího stolu se ozval druhý štamgast. „Ná, Jozo, snád' máš pravdu, aj já tu mám muchu. A sakra, už ně plave v polévce. Maňo, dáš ně novú polévku?“ „Enom si ju pěkně vylov a dyž ju zíš, to sa také zasěj tolik nestane,“ povolávala paní hospodská. „O jééé, toléj much, to bude jaro. To už je negde skované a čeká. No a potom vyrukuje. To sa bude sedět na zahrádce, to budú kšefty a jak bude, páni, chutnat ten náš zlatavý mok! Ach jaro!“

Paní hospodská se umívala a nesla další püllitry s krásnou bílou čepicí. „Šak dybych tu měla mucholapku, ani byste nevěděli, že sa blízí jaro.“

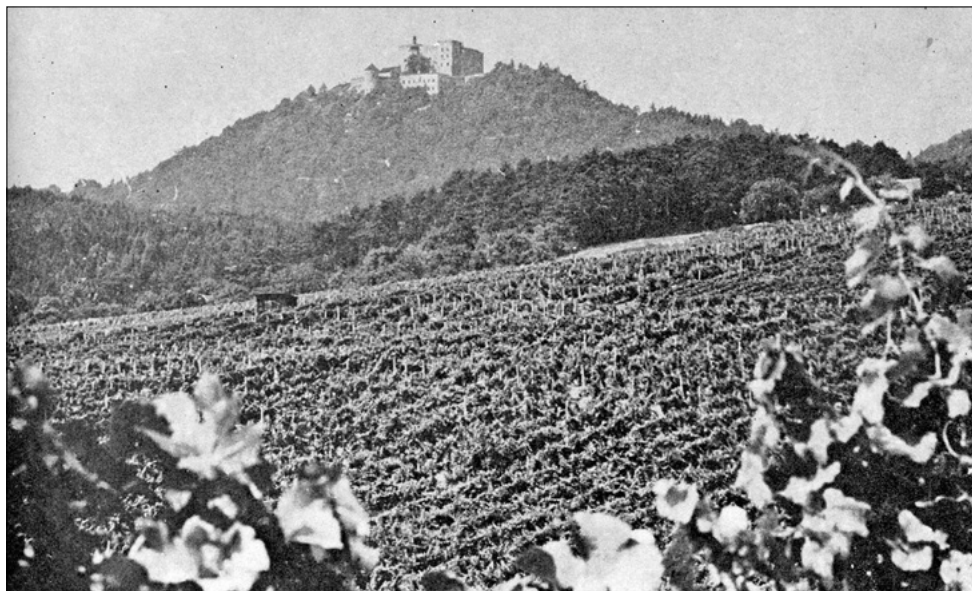
Něco na tom bude, když už to vědí i chlapi v hospodě. Nejkrásnější období roku je načasováno. To bude zase vůně, barev a zpěvů ptáků. Už přiletěli divocí holubi, hřivnáči. Přiletí ještě další ptáci a pak se začne probouzet ta svěží barva lesa. Je tak krásně zelená jenom jednou v roce. Na jaře. Počnou vonět fialky a jarní tráva bude vytvářet krásnou paletu zelených barev. Na hospůdkách se otevrou zahrádky a ten zlatavý mok bude chutnat všem jeho příznivcům.

Takže opět je se na co těšit v tom našem lidském žití. A to je přece velice dobře.

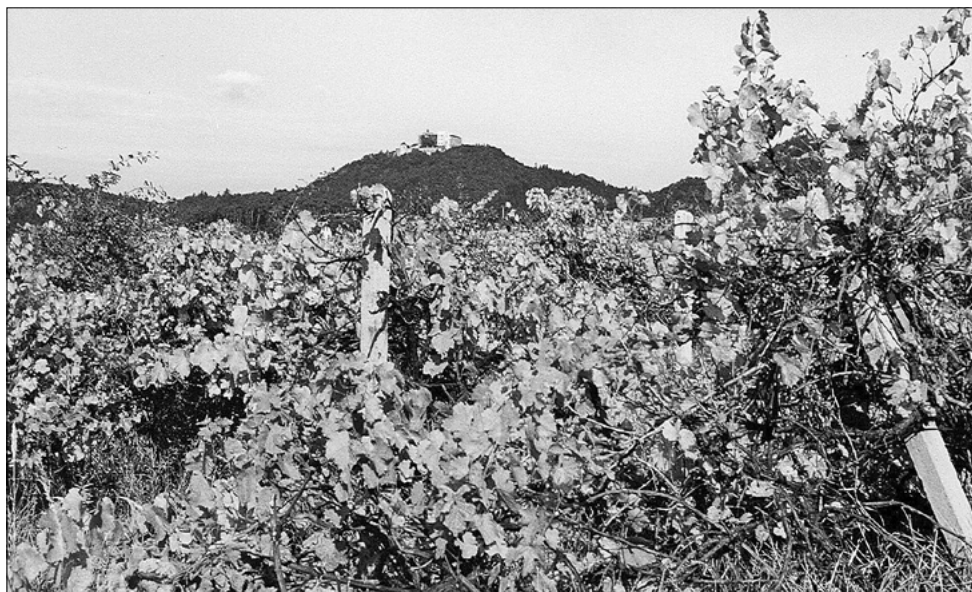
Vladimír Procházka

Zajíc v čerstvé jarní zeleni (Foto Vladimír Procházka)

V polních tratích Staré hory, Nové hory a Slepčiny se od šedesátých let minulého století rozkládal krásný mnohahektarový družstevní vinohrad. Bohužel už od druhé poloviny osmdesátých let mu nebyla věnována náležitá pozornost, až na počátku následujícího desetiletí zanikl úplně. Horní fotografie byla pořízena v šedesátých letech a dolní v roce 1992, kdy se ve Starých horách nacházely už jen zbytky původní výsadby. S vinohradem zanikl i rozdělaný závlahový systém, po němž se dochovalo víceméně už jen torzo vodní nádrže nad plochami bývalého vinohradu. (Foto archiv SPHB)

Proč pěstovat staré odrůdy jableoní?

Přestože v obchodech a supermarketech můžete koupit jablka, která jsou na pohled téměř dokonalá a jedno vypadá jako druhé, stále více farmářů, ovocnářů, ale i soukromých pěstitelů dává přednost starým odrůdám. Proč jsou odrůdy jableoní, které pěstovali naši předci, tak zajímavé? Vždyť současné jableoně plodí mnohem více, jablka z nich jsou zajímavější, hezčí, vydrží delší skladování. Existuje několik hlavních důvodů, proč se lidé k původním odrůdám vracejí.

Nové odrůdy vznikají různými kříženími, nejprve s původními odrůdami a pak vzájemně mezi sebou. Křížením je ovšem často způsobena větší nestabilita vůči okolnímu vnějšmu prostředí, tyto moderní odrůdy se nedokážou přizpůsobit našim klimatickým podmínkám (často pro ně dost nepříznivým).

Pokud jsou moderní odrůdy vyšlechtěny tak, aby přežily v nepříznivých podmínkách, nebo tak, aby plodily větší výnosy, jsou tyto schopnosti vyvažovány tím, že ovoce mívá omezenou kvalitu: nižší obsah vitaminů a dalších živin, chuťově je méně výrazné a zajímavé.

Proč se vracet ke krajovým a starým odrůdám?

Krajové i staré odrůdy jsou naším kulturním dědictvím a představují pestrost a různorodost, která tak často mizí z našeho stále více uniformního světa. Je třeba se snažit o jejich ochranu, stejně jako se to děje u hradů a zámků, vzácných knih či uměleckých děl. Mnohé z nich jsou přizpůsobeny místním podmínkám a odolávají lépe škůdcům, chorobám a mrazu, jak prokázaly předešlé generace (což ovšem automaticky neznamená, že se tak chovají všechny staré či krajové odrůdy). Jejich ovoce vyniká spektrem svých chutí, vlastností či využití, jsou tedy místní jedinečností. S mizením starých sort ovoce tak přicházíme nejen o tyto odrůdy, ale často i o krajové výrobky, speciality a jídla, která jsou na ně vázána. Ve formě tradičních kmenných tvarů plní estetickou a krajinářskou funkci. Mohou sloužit jako zdroj cenných vlastností pro šlechtění nových odrůd (jak dokazuje šlechtění některých nových českých odrůd jableoní a hrušní). Mnohé odrůdy mají využití v extenzivním a ekologickém ovocnářství. Mnohé odrůdy mohou sloužit ve školkařství jako kmenotvorné odrůdy či zdroj semen pro podnože.

Původní odrůdy jableoní často již na běžném trhu v obchodech neseženete, neboť vizuálně nejsou tak atraktivní jako moderní odrůdy, ale kvalitou svých plodů je daleko předčí. Kromě toho chuťově jsou velmi rozmanité a mají široké využití od skvělých moštů, přes sušené křížaly, marmelády, kompoty nebo jablkovici. Stromy původních odrůd rostly v naší krajině celá desetiletí i staletí, a proto jsou na naše podmínky přivyklé. Zahradníci a ovocnáři dobře vědí, jakou odrůdu na kterém místě pěstovat, kterým chorobám mohou podlehnout, a naopak proti kterým jsou odolné, jak dobře zvládají mrazy a tak dále.

Samozřejmě nelze říct jednoznačně, že staré odrůdy jsou odolnější vůči veškerým chorobám než moderní odrůdy. Vždy je potřeba zvolit správnou odrůdu pro dané klimatické podmínky.

Které odrůdy patří k nejoblíbenějším?

Čistecké lahůdkové

Oblíbená, původem česká odrůda pocházející z vesnice Čistá u Rakovníka se vyznačuje velmi šťavnatými, aromatickými a sladkými plody. Jablka dorůstají středně velké až velké velikosti a zbarvená jsou do červena. Hodí se i do vyšších poloh.

Jaderníčka moravská

Původem moravská odrůda, jejíž plody dozrávají na podzim až v zimě. Jablka jsou velmi šťavnatá, navinulá a mají jemnou kořeněnou chuť, díky níž se hodí skvěle k výrobě marmelád, pálenky, jablečného vína nebo moštu.

Smiřické vzácné

Tato odrůda pochází ze Smiřic u Hradce Králové a její plody můžete jíst od prosince do dubna. Jablka dorůstají středních až větších rozměrů, jsou žlutě zbarvená, často s nápadnými tečkami. Tuto odrůdu je vhodné pěstovat na vlhčích a výživnějších půdách, je poměrně dobře odolná proti chorobám i mrazu. Jablka lze využít všestranně.

Malinové holovouské

Další česká odrůda, kterou známe už z 18. století. Jablka jsou tmavě červená, šťavnatá, sladká s jemně malinovým nádechem, který dal odrůdě i pojmenování. Ideální konzumace je za čerstva, ale lze je samozřejmě i zpracovat na mošty, marmelády nebo je usušit. Stromy jsou odolné nepříznivému počasí, větru i chladu, jejich jedinou „nevýhodou“ je jejich bujný růst, takže potřebují opravdu dostatek místa.

Z odrůd, které pocházejí ze zahraničí, ale již dávno u nás zdomácněly, můžeme jmenovat německé odrůdy Boikovo, Boskoopské červené, Řehtač soudkovitý či Landsberská reneta, americkou a velmi populární odrůdu Matčino či kanadské Ontario. Z odrůd, jejichž původ není úplně jasně prozkoumán, jsou velmi oblíbené Strýmka, Kardinál žíhaný, Hedvábné červené letní nebo Astra-chán bílý.

Jedna z nejoblíbenějších odrůd, které patří mezi ty nejranější, nese název Průsvitné letní. Její obrovskou nevýhodou je, že jablka se velmi rychle kazí, a je proto potřeba je velmi rychle zpracovávat. Hodí se na marmelády, klevely, mošty, skvěle chutnají v přesnídávkách a jablkovém závinu. Výhodou této odrůdy je, že ji můžete pěstovat téměř všude. (zdroj: shutterstock.com)

No, a skoro všechny odrůdy, které uvedený internetový článek, který mě potěšil, uvádí, máme v našem Sadu klenotů, který jsme přibližně před několika lety založili, a o který se společně staráme, takže – vytrvejme!

Připravil **Miloslav Hrdý**

V měsíci dubnu slaví své jubileum

Helena Sojková

Josef Vaněk

Josef Lapčík

(Domov pro seniory Buchlovice)

Jubilantům srdečně gratulujeme!

"UDELEJ PRVNÍ KROK NA CESTĚ K POMOCI DRUHÝM"

Maltézská pomoc o.p.s. Centrum Uherské Hradiště

hledá dobrovolníka, který by věnoval čas seniorovi nebo seniorce.

Náplní je společné povídání, hraní společenských her a procházky.

Případní zájemci neváhejte kontaktovat koordinátorku dobrovolníků
na tel. 732 662 573. Děkujeme!

zn. DOBROVOLNÍK

Maltézská pomoc o.p.s.
Studentské náměstí 1531
686 01 Uh. Hradiště

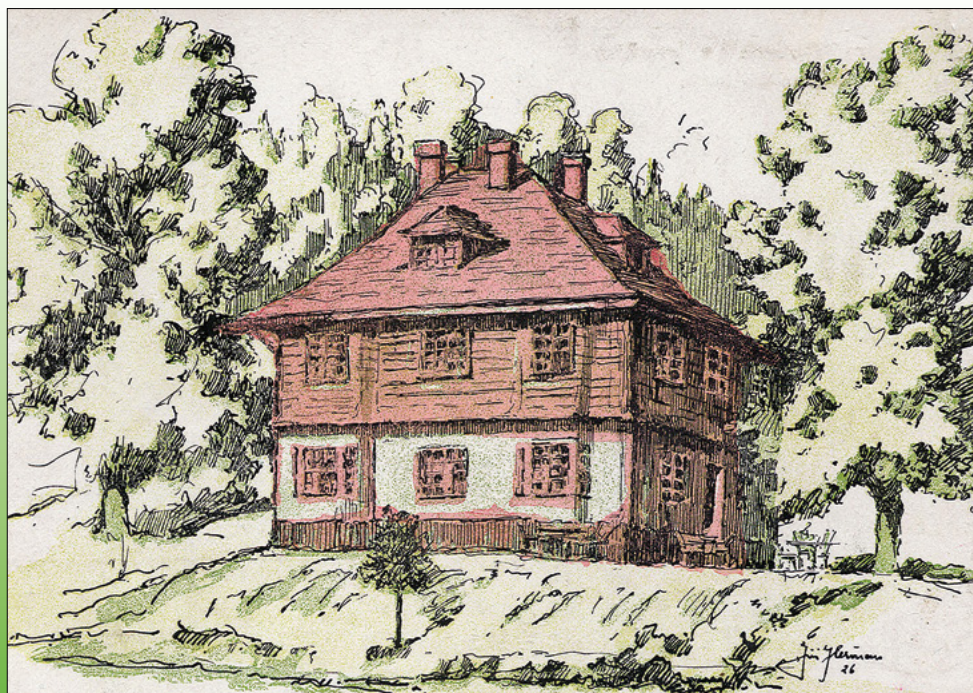

Nabídka palivového dříví

Lesní správa Buchlovice nabízí občanům palivové dříví smrkové, 1 m³ za 550 Kč včetně DPH bez dopravy. Bližší informace obdržíte na tel.: 724 523 845 nebo přímo u pracovníků Lesní správy Buchlovice, Lesů ČR.

Na starých pohlednicích se dnes podíváme na druhou stranu pohoří Chřibů. Na první vidíme obec Catechovice na samém počátku 20. století. Dolní pohlednice byla odeslána v roce 1926 a zobrazuje tehdy zánovní turistickou útulnu na Bunči, nejvýznamnějším chřibském letovisku, v podání akademického malíře Jiřího Heřmana.

Jarní podvečer v Buchlovicích Nad Zahrádky (foto -bž-)

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

(periodický tisk územního samosprávného celku)

Vydává městys Buchlovice, náměstí Svobody 800, 687 08 Buchlovice, IČ 00290866,

tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně, řídí redakční rada, výkonní redaktori

Mgr. Pavla Večeřová, Mgr. Vlastimil Kořínek, Bořek Žižlavský, Iveta Rosůlková.

350 výtisků. Den vydání 4. 4. 2019. Cena 15 Kč

Registrační číslo MK ČR E 13102

Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.

Sazba Vít Kučera, tisk HUDEC print, s.r.o., Buchlovice